

ОБЩИНА ЕЛЕНА

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ

ЗА

ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО

В ОБЩИНА ЕЛЕНА

2008-2018 г.

Приета с Решение № 2 от 20.01.2009 година на
Общински съвет Елена

I. Обосновка.

Тази Общинска стратегия се създава въз основа на целите и принципите на Закона за закрила на детето, Конвенцията на ООН за правата на детето, както и в съответствие с националните приоритети, определени в Националния интегриран план за прилагане на Конвенцията на ООН за правата на детето 2006-2009 г. Тя е в унисон с реформата на правителството в системата за закрила на детето и цели синхронизиране на действията на държавната, местната власт и неправителствените организации за подобряване благосъстоянието на децата и техните семейства в община Елена.

Целта на стратегията е на базата на утвърдените национални приоритети в областта на закрилата на детето, да бъдат определени местните такива, след извършена оценка на специфичните потребности в общината.

Изпълнението на стратегическите цели ще създаде условия и ще допринесе за изграждане на минимален гарантиран брой и вид услуги в областта на закрилата на детето с предимно превантивен характер. Услугите са фокусирани върху потребностите на децата и семействата на територията на Общината, в съответствие с националните и международни стандарти и практики и се основават на следните принципи:

1. Осигуряване на висшите интереси на детето и семейството;
2. Отглеждане на детето в семейна среда;
3. Зачитане и уважение на личността на детето.

II. Анализ и прогноза на социалната ситуация в община Елена.

По статистически данни към 31.03.2008 г. населението на Общината е общо 11015 души. Децата на територията на Общината са 2103, разделени по възрастови групи както следва:

- от 0 до 7 г. – 685 деца
- от 7 до 14 г. – 857 деца
- от 14 до 18 г. – 561 деца

Специализиран орган за провеждане на политиката за закрила на детето в общината е Дирекция “Социално подпомагане”, в която е създаден отдел за закрила на детето, съгласно чл. 20 от Закона за закрила на детето. През 2007 г. в отдела са регистрирани 19 броя сигнали. По всички тях са извършени проверка, проучване, оценка и са осъществени необходимите мерки за закрила. Изградени са добри взаимоотношения с всички институции в Общината, работещи с деца. На територията на Община Елена функционират СОУ „Иван Момчилов” гр. Елена, НУ „Ил. Макариополски” гр. Елена, ОУ „Отец Паисий” с. Майско, ОУ „Отец Паисий” с. Константин, ОУ „Христо Ботев” с. Беброво, Общински детски комплекс, Целодневна детска градина „Радост” гр. Елена, ЦДГ в с. Майско, с. Константин, с. Беброво, с. Палици (с филиал в с. Каменари) и Детска ясла - гр. Елена.

От събраната информация в Дирекция „Социално подпомагане”- гр.Елена могат да се обособят следните групи деца в риск:

1. Деца от семейства в неравностойно социално положение.

Към тази група се включват:

- деца, които живеят в социално слаби семейства;
- деца на самотни родители.

Към 31.03.2008г. безработните лица на територията на Община Елена са 766, което е 15 % от населението в трудоспособна възраст. За 2007 г. Д „СП”- гр. Елена е подпомагала 438 лица и семейства.

Данните показват, че липсата на финансово обезпечаване, водещо до нисък стандарт на живот, влошава социално-психологическия климат в семейството, което е предпоставка за попадане на децата в криминогенна среда.

По-голямата част от семействата на социално подпомагане са от ромски произход. Най-често срещаните проблеми при тези деца са: лоши битови условия на живот, ранно отпадане от училище и насилието. При тях съществува висок риск от институциализиране. През последните няколко години тези проблеми се наблюдават и сред останалата част от населението.

Освен предоставяните в момента услуги, свързани с отпускането на социални помощи от Д „СП”, за тяхното интегриране в обществото се предоставят и социални услуги в общността, които трябва да бъдат развивани.

Децата на самотни родители (най-често майката) също са с висок риск. Те живеят при лоши битови условия, семействата им са с по-ниски доходи, което ограничава достъпа им до качествени здравни, социални и образователни услуги. Това ги поставя в лоша стартова позиция и намалява шансовете им за успешна реализация в живота. При тях също съществува голям риск от институционализиране.

Услуги предлагани в момента:

- Защитено жилище за възрастни хора с умствено изоставане с. Илаков рът – капацитет 8 места, от които 5 са заети. Настаняват се лица навършили 18 години, които се нуждаят от подкрепа за социална интеграция и професионална реализация при прехода към самостоятелен живот.

Категории лица: лица с умствени увреждания, напуснали ДДМУИ „Надежда” в с.Илаков рът;

- Дневен център за деца и младежи с увреждания в гр.Елена – капацитет 36 места. В края на 2008 година центърът има 30 потребители. Предлагат се услуги като психотерапия, рехабилитация, логопедична и образователна подкрепа, организация на свободното време и изграждане на социални контакти.

Категория: деца и младежи до 25 години, пребиваващи в ДДМУИ с. Илаков рът и живеещи в семейна среда, които са с увреждания.

- Дейности в Общински детски комплекс – реализира ефективна учебно – възпитателна работа чрез занимания в школи, кръжоци и клубове.

- МБАЛ „Д-р Д. Моллов - Елена” ЕООД гр. Елена и „Медицински център I – Елена” ЕООД гр. Елена, които обслужват и община Златарица.

- педагогически съветник и медицински кадри в учебните заведения - координират превантивните дейности, осъществяват консултативна дейност, провеждат анкетни проучвания; изработват и разпространяват информационни материали по

проблемите, свързани с употребата на наркотични вещества (листовки, брошури), организират различни младежки инициативи с превантивна насоченост (конкурси, състезания).

- Дом за деца и младежи с умствена изостаналост “Надежда” с. Илаков рът - за деца от 3 до 18 г., с капацитет 55 места (настанени 50 деца към 31.10.2008г.). В ДДМУИ се предлагат следните услуги: оценка на потребностите на всяко дете, задоволяване на образователни, физически и емоционални потребности на децата, подготовка за напускане на институцията и самостоятелен живот чрез обучение в самообслужване, социални и трудови умения. След извършена оценка от междуведомствената комисия, която включва представители на ДАЗД, РД,,СП”, Д,,СП”/ОЗД/, РИО и РЦЗ, относно бъдещото развитие на институцията, същият бе предложен за реформиране.

Проблемите на децата от тази целева група са: липса на връзка и приемственост между семейството и институцията, затвореност на институцията и ограничените възможности за интеграция, недостатъчна автономност на напускащите институцията и недостатъчна развита мрежа за подкрепа.

2. Деца с увреждания.

По данни на Дирекция “Социално подпомагане” децата с увреждания в Община Елена са над 56 към 31.03.2008 год. Това е една сложна целева група, тъй като обединява деца с физически, умствени, психически и комплексни увреждания. По модул “личен асистент” на Националната програма “Асистенти за хора с увреждания” в Община Елена са назначени 6 лични асистенти на деца, което е крайно недостатъчно за задоволяване на потребностите.

Най-достъпната помощ за тази целева група е паричното подпомагане по Закона за социалното подпомагане и Закона за интеграция на хората с увреждания, както и следните услуги в общността, предлагани в Община Елена;

Услуги предлагани в момента:

- Осъществяване на ресурсно подпомагане под формата на обучение, възпитание, логопедична и психологическа помощ на деца със специални образователни потребности, интегрирани в общообразователни училища;
- Дневен център за деца и младежи с увреждания – гр. Елена.

3. Деца с отклоняващо се поведение.

По данни на МКБППМН през 2008 г. са гледани 8 възпитателни дела с 14 извършители, 2 от които са момичета. Наложени като мерки са: 13 предупреждения по чл.13, ал.1, т.1 от ЗБППМН и 1 мярка поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател. Извършените противообществени прояви са предимно кражби.

При направения анализ относно причините за извършените асоциални прояви и престъпления от малолетни и непълнолетни, на преден план изпъкват следните фактори: нездрава или криминогенна семейна среда, липса на пълноценен и ефективен родителски контрол, лоши хигиенно-битови условия в семейството, не посещаване на училище, вредно влияние от страна на приятелското обкръжение, липса на трайни интереси, лекомислие и увлечение, недостатъчна заинтересованост на обществеността по проблема.

Като цяло в момента спрямо децата с отклоняващо се поведение се прилага система от възпитателни мерки регламентирани в ЗБППМН и наказания предвидени в НК. Приоритет в работата на МКБППМН е взаимодействието с училищните комисии, педагогически съветници и училищни ръководства. За всяко заседание по възпитателно дело от Дирекция „Социално подпомагане” – отдел закрила на детето се осигурява представител, който да защитава правата и интересите на децата. Това подпомага определянето на адекватни и ефективни възпитателни мерки.

Услуги предлагани в момента:

- Отдел закрила на детето в Дирекция „Социално подпомагане” гр. Елена, общинската администрация, училищните ръководства и други местни институции предоставят следните услуги: индивидуална социална работа с всяко дете (оценяване нуждите на детето, консултации, изработване на план за работа); социална работа със семейството (оценяване на семейната среда, работа с родителите и детето насочена към възстановяване на връзката родител-дете, работа с разширено семейство); посрещане на неотложни нужди на детето (храна, дрехи, обувки, хигиенни грижи); образователна подкрепа (съдействие за започване или продължаване на образованието в училището, групи за ограмотяване на деца и родители/близки, групи за самоподготовка, извънкласни форми на работа); здравна помощ; училищна подкрепа (намаление броя на отпадащите ученици, повишаване на мотивацията за учене, преодоляване на причините, водещи до отпадане на децата от училище).

4. Деца жертви на насилие.

Тази група деца може да се раздели на две подгрупи:

- Деца жертва на насилие в семейството;
- Деца жертва на насилие извън семейството.

Характерно за първата група е, че броят на жертвите вероятно е много по-голям, но оплакванията са малко, поради сложните емоционални връзки и зависимостта на децата от родителите им.

За втората група все по-актуален става проблемът с трафика на деца за проституция и използването им за просия. За щастие в общината няма случаи на деца, жертви на трафик. Реално се заражда проблемът с експлоатация на детския труд, а също така и злоупотреби с деца в интернет.

В Община Елена е изградена партньорска мрежа между институциите, относно постъпващите сигнали и прилагане на адекватни мерки за закрила на децата. Като се имат в предвид постъпилите сигнали за насилие в Дирекция „Социално подпомагане” гр. Елена - отдел закрила на детето, могат да се отбележат като основни причини за извършване на насилие над деца: възпитанието, занижения родителски контрол, липсата на родителска подкрепа и разбиране, конфликтите в семейството. Кадрите от първичната мрежа (персонал от детските градини и училищата, доболничната помощ и др.) са недостатъчно подготвени за разпознаване на белезите на насилието. Необходимо е повишаване на капацитета на всички институции, които работят с тези рискови групи.

Услуги предлагани в момента:

- полицейска закрила на деца, които са загубени или са в безпомощно състояние, останали без надзор, обект на престъпление и деца, за които има опасност да бъдат въвлечени в извършване на престъпление.

III. Стратегически цели.

Осигуряване на условия за спазване правата на децата на територията на Община Елена, с оглед повишаване на благосъстоянието им.

IV. Оперативни цели:

1. Повишаване ефективността на системата за мониторинг върху спазването правата на децата в Община Елена.
2. Превенция на изоставянето и настаняването на деца в институции.
3. Разкриване на нови социални услуги в общността, подкрепа на процеса на деинституционализация и намаляване капацитета на институциите.
4. Превенция на насилието и подкрепа на децата преживели насилие.
5. Превенция на социалната изолация на децата в институциите.
6. Осигуряване на равен достъп на децата до качествено образование, подготовка и здравеопазване, с оглед пълноценната им социална интеграция.
7. Превенция и противодействие на детското асоциално поведение.
8. Ограничаване на рисковото поведение (превенция на ХИВ/СПИН/, противообществени прояви, нежелана бременност, злоупотреба с психоактивни вещества) и намаляване на нежеланите последици за здравето на непълнолетните.
9. Увеличаване броят на децата, участващи в различни спортни, културни, развлекателни дейности, клубове по интереси и други дейности за деца.
10. Насърчаване на творческите заложби и потребности на деца с изяви дарби.

V. Мерки за изпълнение на оперативните цели.

След анализ на състоянието към момента се констатира необходимост от продължаване разширяването на предлаганите социални услуги за деца в общността.

Планираното развитие на предлаганите до момента и създаването на нови социални услуги цели решаване на основните проблеми на рисковите целеви групи. Като приоритет в тази тенденция е управлението и предоставянето на услугите да се възлагат на НПО на конкурсен принцип.

1. Реформиране на ДДМУИ “Надежда” с.Илаков рът за повишаване качеството на грижи във връзка със създаване на среда близка до семейната, създаване на “защитени пространства”, приемна за родители, осигуряване на възможност за предоставяне на алтернативни услуги - 2008-2018 г.

2. Реформиране и разширяване дейността на ДДМУИ „Надежда”с. Илаков рът чрез разкриване на кабинет по трудотерапия, сензорна стая и други -2009-2010 г.

3. Разкриване на “Гореща телефонна линия” като част от услугите за деца и семейства за подаване на сигнали, носещи информация за заплахата от насилие или извършено насилие над дете, както и обаждания, отнасящи се до искане на информация, консултация и съвет свързани с деца-2010 г.

4. Контрол върху настаняването и стесняване входа към институциите - 2008-2018 г.

5. Реинтегриране на деца в биологичните им семейства (в семейства на близки и роднини), съдействие за осиновяване - 2008-2012 г.

6. Развиване на услугата приемна грижа - 2008-2018 г.

7. Предоставяне на услугата приемна грижа от Д „СП”, като лицензиран доставчик по чл. 4, ал.1 от Наредбата за условията и реда за кандидатстване, подбор и утвърждаване на приемни семейства и настаняване на деца в тях - 2012г.

8. Повишаване качеството на институционалната грижа, адекватна подготовка на децата за самостоятелен живот и социална подкрепа на децата напуснали институциите.

9. Развиване и разширяване капацитета на услугата “социален асистент” на общинско ниво – 2009-2010 г.

10. Подобряване координацията на различните институции с цел повишаване ефективността на мерките за защита на децата от насилие, злоупотреба и други форми на експлоатация – 2008-2009 г.

11. Разширяване социалната компетентност и интеграцията на ромските деца в детските градини и училища – 2008-2012 г.

12. Извеждане на деца от ДДМУИ „Надежда” с. Илаков рът и включването им в индивидуални образователни програми в училищата – 2008-2012 г.

13. Адаптиране на жизнената и архитектурната среда за нуждите на децата с увреждания – 2008-2012 г.

17. Развиване на съществуващите социални услуги в общността, чрез разширяване обхвата на потребителите и подобряване на материално-техническата база – 2008-2011 г.

VI. Очаквани резултати.

1. Намаляване с 20 % броя на децата, отглеждани в институции-до края на 2009 г.

Превенция на настаняването;
Реинтегриране в биологичните семейства;
Настаняване в приемни семейства;
Осиновяване.

2. Намаляване средния престой на децата в институциите.

3. Повишаване качеството на грижа чрез развиване на професионалните умения на персонала, работещ в институциите.

4. Създаване и развитие на нови социални услуги в общността и дейности /Център за обществена подкрепа, мобилна група за работа с етносите/ насочен към рисковите групи.

5. Увеличаване с 20 % броя на ползващите алтернативни услуги деца в риск и техните семейства – края на 2010 г.

6. Увеличаване с 20 % броя на децата с увреждания от семейна среда и родителите им, ползващи услуги в дневния център, чрез създаване на услугата "Съботно - неделна грижа" – края на 2010 г.

7. Развитие и утвърждаване на приемната грижа - 3 приемни семейства до края на 2010 г.

8. Увеличаване броя на постъпилите ромски деца в първи клас и намаляване броя на отпадащите от училище – края на 2009 г.

9. Намаляване с 10 % броя на децата жертви на насилие - края на 2009 г.
10. Увеличаване с 20 % реинтегрирането на деца от ДДМУИ „Надежда” с Илаков рът в семейна среда или в алтернативни форми на грижа - края на 2010 г.
11. Намаляване с 10 % броя на непълнолетните, които са извършили престъпления и непълнолетните с асоциално поведение - края на 2009 г.
12. Развитие на извънкласните и извънучилищните форми за работа с деца, участие в спортни и културни занимания и дейности – 2009-2011 г.

VII. Финансиране.

Финансирането на дейностите свързани с мерките за изпълнение на оперативните цели, упоменати в настоящата стратегия, ще се осигури в рамките на бюджета на Община Елена, по проекти и програми, спонсорство и дарителство, Дирекция „Социално подпомагане” гр. Елена – Отдел „Закрила на детето”, НПО и други източници.

VIII. Мониторинг, оценяване и отчитане.

1. В края на всяка календарна година да се оценява изпълнението на Общинската стратегия за закрила на детето.
2. Постоянният мониторинг на мерките по реализиране на стратегическите цели се осъществява от Комисията за закрила на детето (създадена съгласно чл. 20а от Закона за закрила на детето).
3. Дирекция “Социално подпомагане” – Отдел „Закрила на детето”, съвместно с Община Елена да осъществява текущата практическа дейност по реализиране на Стратегията и предприемането на конкретни мерки по контрола на нейното изпълнение.
4. Дейностите, които са държавно делегирани да бъдат наблюдавани от Общината, съвместно с Дирекция „Социално подпомагане” – Отдел „Закрила на детето”. Мониторингът ще се осъществява и на база междинни и окончателни отчети.
5. Оценката да се осъществява на база предварително проучване от бенефициентите и партньорите по реализиране на дейностите от Обществения съвет за социално подпомагане.
6. При необходимост от актуализация на приетата Стратегия, промените да се приемат от Общински съвет – Елена с ново решение.

Настоящата Общинска стратегия за закрила на детето в община Елена 2008–2018 година е приета с Решение № 2 от 20.01.2009 година на Общински съвет –Елена.